

Årsrapport 2023

Ungdomsrådet

Universitetssykehuset Nord-Norge HF

Innhold

1. Forord	3
2. Ungdomsrådets sammensetning	4
3. Ungdomsrådets arbeid	5
4. Innspill Oppdragsdokumentet 2024	7
5. Møte med ungdomsrådene i Helse Nord i Bodø	9
6. Organisering og administrasjon	12
7. Økonomi 2023	12
8. Avslutning og planer for 2024	12

1 Forord

Endelig er vi i gang for fullt igjen! Etter en periode med lite aktivitet har vi endelig fått ny koordinator på plass og møtene våre har sjelden vært hyppigere. Nikolai Raabye Haugen har et brennende engasjement for brukermedvirkning og barn og unges stemme inn i sykehuset - og vi er svært glade for å ha nettopp Nikolai med på laget!

Vi har i løpet av året blant annet hatt en helgesamling i Bodø med de andre ungdomsrådene i Helse Nord, fått vært med på ulike prosjekter, holdt foredrag, og jobbet godt på møtene vi har hatt. I år hadde også UNN egen parole under Arctic Pride på etterspørsel fra oss og personalet ved Infeksjonsmedisinsk sengepost, som vi ble veldig stolte av. Vi har i år også fått med oss 2 medlemmer fra vår egen ressursbank på samtlige møter, noe som har vært helt supert! Vi vil takke alle medlemmene i rådet for engasjementet de har vist og det gode samarbeidet vi har hatt i år!

Vi gleder oss til fortsettelsen og videre arbeid i 2024 😊

En hilsen fra leder Johanne-Kristine Mortensen og nestleder Regine Elvevold

Fra venstre: Nestleder Regine Elvevold og leder Johanne-Kristine Mortensen

2 Ungdomsrådets sammensetning

Nåværende ungdomsråd ble valgt inn av BUK våren 2022 og har en funksjonstid frem til våren 2024.

Ungdomsrådets sammensetning pr. 31.12.2023 var som følger:

Funksjon	Navn	Bosted
Leder	Johanne-Kristine Mortensen	Kåfjord
Nestleder	Regine Elvevold	Tromsø
Medlemmer	Surajja Zeynalli	Tromsø
	Elise Marie Nilssen-Broderstad	Tjelsund
	Marius Sundstrøm	Tromsø
	Helena Andersen	Tromsø
	Kamilla Mari Sørensen	Tromsø

Koordinator

Shalini Johansen, Klinikk rådgiver - Barn- og ungdomsklinikken til juni 2023

Nikolai Raabye Haugen, Koordinator - Barn- og ungdomsklinikken fra juni 2023.

Ressursbanken

Rådet skal bestå av 11 medlemmer i alderen 12-25, grunnet koordinator skiftet og lite aktivitet det første halvåret besto ungdomsrådet av 7 medlemmer ved utgangen av 2023.

Heldigvis har Ungdomsrådet en ressursbank som består av 10 ungdommer som av ulike grunner har takket nei til å sitte i ungdomsrådet, men ønsker å bidra dersom det er behov.

Ungdommene i banken kan melde seg til ulike oppdrag dersom ingen i ungdomsrådet er tilgjengelig. Ungdomsrådet har vært så heldig som har fått tak i 2 engasjerte ungdommer som har deltatt som observatører på ungdomsrådsmøter i siste halvdel av 2023.

Tanken med ressursbanken er å bruke ungdommene mer aktivt slik at man kan rekruttere de inn i ungdomsrådet våren 2024, da det skal oppnevnes et nytt ungdomsråd.

3 Ungdomsrådets arbeid

Ungdomsrådet gjennomførte i 2023 i alt 4 møter. I tillegg til møtene var ungdomsrådet med på en samling med ungdomsrådene i Helse Nord 29. September til 1. oktober i Bodø. Fokusområdene for ungdomsrådet har vært overgangen fra barn til voksen, digitale tjenester, økt synligheten i UNN, deltakelse under Arctic Pride, og omstillingsprosessen i Helse Nord.

3.1 Saker ungdomsrådet har behandlet

Ungdomsrådet behandlet 33 saker i 2023, blant annet:

- ✓ Markering under Arctic Pride
- ✓ Samarbeide med Regionalt senter for kjønnsinkongruens (RSKi)
- ✓ Innspill til Oppdragsdokumentet 2024
- ✓ Funksjons- og oppgavedeling i Helse Nord
- ✓ Øke synligheten om ungdomsrådet internt på UNN ved hjelp:
 - Sosiale medier
 - Nettsak
 - Deltakelse på Allmøter mm.
- ✓ Øke synligheten for tilbudene som finnes for barn og ungdom på UNN.
- ✓ Samarbeide tettere med lavterskeltilbud for ungdom i regionen, som Headspace og ungdomsklubber.
- ✓ Ønske om egen maskot
- ✓ Samarbeide tettere med ulike ungdomsråd og pasient- og brukerorganisasjoner
- ✓ Barn under radaren
- ✓ Digital hjemmeoppfølging (DHO) og Digital behandlings- og egenbehandlingsplan (DBEP)

3.2 Foredragsvirksomhet

- Innlegg for masterstudenter i velferd med tittelen “Hvorfor er det viktig å inkludere ungdomsrådet?”
- Innlegg barnesykepleierstudenter - “Hva er viktig for ungdom i møte med helsepersonell?”
- Allmøtet 30. Oktober med tittelen “Hva er viktig for ungdom i omstillingsprosessen i nord?”

3.3 Deltakelse i utvalg, arbeidsgrupper, og møter

I denne perioden har ungdomsrådets medlemmer deltatt i følgende prosjekter, utvalg, arbeidsgrupper og møter:

- Kompetansegruppe i UNN med medlemmer med samisk kulturforståelse
- Åpningen av Headspace sammen med ungdomsrådet i Tromsø og ordføreren.
- Samarbeidsmøte med Regionalt Brukerutvalg i Helse Nord
- Helsefelleskapet Troms og Ofoten.
 - Strategisk samarbeidsutvalg (SSU)
 - Helsefelleskapets faglige samarbeidsutvalg for barn og unge (FSU BU)
- Digitale innbygger- og samhandlingstjenester i nord – Helse Nord IKT
- Verdens dagen for psykisk helse i Tromsø.

Nestleder Regine Elvevold med Olav Wiik Moland nestleder i ungdomsrådet ved Nordlandssykehuset og Marie Dahlskjær fra brukerutvalget ved Nordlandssykehuset etter samarbeidsmøte i Helse Nord.

4 Innspill Oppdragsdokumentet 2024

Oppdragsdokumentene inneholder krav fra Helse- og omsorgsdepartementet om hvilke oppgaver som skal utføres i året som kommer, og hvilke krav som settes til de regionale helseforetakene. Ungdomsrådet spilte inn 3 forslag til Regionalt brukerutvalg. Forslagene fra ungdomsrådet lød:

→ **Større satsning på overgangen fra barne- til voksenorientert tjenester i regionen, med ungdom som brukermedvirkere i satsningen. Samt sørge for at den lovfestede ordningen om kontaktleger i spesialisthelsetjenesten følges opp.**

Begrunnelse:

Ungdomstiden er kort og sårbar. Det er en avgjørende tid i livet vårt, vi skal skape og finne vår egen identitet, en såkalt utbrytningsfase. Denne tiden er kort og sårbar, spesielt sårbar er den om man har en sykdom som tar mye av vår tid. Derfor er det viktig at helsevesenet gir oss de verktøyene vi ungdom trenger for å kunne takle vår hverdag best mulig.

I dag ser vi at oss ungdom fortsatt ikke får den gode oppfølgingen vi har krav på, både før og etter fylt 18 år. Noen av årsakene, slik vi ser det, er blant annet at kontaktleger i spesialisthelsetjenesten ikke fungerer slik man ønsket. Samtidig ser vi at voksenorienterte tjenester ikke har dette som en prioritet i sitt arbeid, noe som gjør det vanskeligere å ha en dialog og samarbeid på tvers av tjenestene før fylte 18 år.

Det som er viktig for oss er at helsepersonell ser oss, menneskene, og ikke kun diagnosen eller sykdommen vi har. Vi prøver, så godt det lar seg gjøre, å ha et fullverdig liv utenfor helsevesenet, men når ikke tjenestene samarbeider med hverandre så blir det desto vanskeligere for oss. Vi prøver trossalt å holde tritt med venner og skole og aktiviteter vi har lyst til å delta på.

Det er så viktig for oss at det blir en silkemyk overgang fra det å være barn til å være voksen i helsetjenesten. Fra det å ha foresatte med oss på konsultasjoner, til å plutselig stå på helt alene, uten foresatt, kan være utfordrende. Spesielt mot et helsevesen med blant annet mye rettigheter, som fort kan vise seg å bli veldig komplisert når man blir alene voksen.

Det vi ønsker oss er overgangssamtaler der oss ungdom kan legge føringen selv. Der vi forteller hvor behovene er størst. En samtale hvor kontaktleger, som for øvrig er lovfestet, burde være aktivt med på. Slik at legen skjønner vår situasjon, og blir kjent med oss.

Ved å involvere kontaktleger og voksenorienterte tjenester tidlig i overgangen vil det bli lettere for både oss ungdom, men ikke minst foresatte og helsevesenet.

Effekten av god tilrettelegging og oppfølging med overgangssamtaler vil være kostnad- og ressursbesparende for både ungdom og pårørende, men ikke minst helsevesenet. Da man kan begynne tidlig med å lære unge til å bli gode brukere av helsetjenesten.

Forutsigbarhet og ventetid har mye å si for oss ungdom. Ventetiden for en time i ungdomstiden er lang, da må vi ha mulighet til å medvirke i vår egen behandling, både med tanke på ventetid, og ikke minst måten man kommuniserer på.

Kanskje man kunne ha drøftet muligheten til et årlig «overgangsamling» for ungdom mellom 16-21 år, for å lære dem opp til å bli gode brukere av helsevesenet. Da med tanke på opplæring i brukermedvirkning på individnivå, pasientreiser, reseptbruk, egenandel og rettigheter man har etter fylte 18 år. Kanskje involvere sosionomtjenestene tettere i denne overgangen. Dette er et behov vi ser trengs.

→ **Legge til rette for tilgjengelige og tilpassede digitaliserte tjenester i helsevesenet for ungdom.**

Bakgrunn:

Opplæring til hvordan man kan nå det fulle potensialet av digitale tjenester som bruker av digitale helsetjenester. Da med tanke på opplæringsvideoer for hva mulighetene er på Helsenorge.no. Dette gjelder hvordan gi tilbakemelding angående innkalling, endring av time og opplysninger(kjernejournalen) mm.

Man må også utforske muligheten til digitalt innsjekkingssystem på telefon når man skal inn til timene, så man ikke trenger å stå i kø på de automatene ved inngangen ved sykehusene. Samt få påminnelse på telefonen om timene man har, og mulighet til å endre timene digitalt, slik at det også blir tilpasset ungdommene.

→ **Ungdomsrådet ved UNN påpeker at det mangler intensiv habilitering for kronikergruppene i Helse Nord, og det trengs et familiesentrert tilbud for barn og unge med sammensatte lidelser.**

Bakgrunn:

Vi ser at det stadig forsvinner habiliteringstilbud i regionen. Ikke nok med det, men ungdomsrådet er bekymret for manglende habiliteringstilbud for barn og unge med sammensatte lidelser. Vi ser behovet generelt for habiliteringstilbud i regionen er viktig.

Slik det står i dag er det svært vanskelig for ungdom som bor i nord å delta på habilitering i nærområdene om man vil være nære familie og venner. Dette er noe ungdomsrådet ønsker et større fokus på.

Med et familiesentrert tilbud for barn og unge i regionen så slipper man å reiselangt, samt å stå på enorme ventelister rundt om i landet.

I tillegg ser vi at køene for habiliteringstilbudene blir lengre, nettopp på bakgrunn av manglende tilbud. Her er noe Helse Nord kan gå i spissen for.

5 Møte med ungdomsrådene i Helse Nord i Bodø

Ungdomsrådene i Helse Nord møtes annet hvert år for å ta opp aktuelle felles problemstillinger, utveksle erfaringer og komme med innspill til direktørene om hva som er viktig for ungdom på sykehus.

Ungdomsrådene i Helse Nord var samlet i Bodø i september 2023. Temaet for årets samling var den store omstruktureringen som skjer i Helse Nord. Under samlingen informerte Helse Nord om oppgaven de har fått fra helseministeren om ny organisering av spesialisthelsetjenesten i nord.

I løpet av samlingen fikk ungdommene utveksle erfaringer om hva som har skjedd i de ulike ungdomsrådene siden sist samling, og hva man kan samarbeide om.

Ungdommene jobbet med selve oppdraget og formulerte det slik: **Finn ut hvilken behandling som skal gis på hvilket sted, med bruk av flest mulig egne ansatte.**

Ungdomsrådene vil fremheve at *det viktigste for unge som er pasienter er å slippe å reise veldig ofte og mye for å få behandling.*

Ungdomsrådene samlet sine råd til direktørene innenfor fire følgende tema:

6 Behandling helt i nærheten eller aller beste behandling langt unna?

- Best er viktigst når noe er alvorlig eller skal skje sjeldent. Nært er viktigst når noe skal skje ofte. Jo oftere behandlingen skal skje, jo viktigere er det at det kan gjøres lokalt eller digitalt.

- Når vi reiser til kontroller, må flest mulig ting ordnes samtidig. Alle undersøkelser, bilder, prøver og avtaler må kunne løses på samme opphold. Samarbeid mellom avdelinger, og mellom somatikk og psykiatri, må bli mye bedre og mer effektiv.
- Vi ønsker at helsepersonell og spesialister reiser rundt til der pasientene er, ikke at alle pasientene reiser lange veier

1. Hvordan få bedre kvalitet i tjenestene når man organiserer ting på nye måter?

- Ungdomsrådet er opptatt av at vi må få like god kvalitet på helsetjenestene uavhengig av hvor vi bor. Det betyr blant annet at det ikke kan koste mer for oss å få behandling, selv om vi må reise.
- Vi vil at brukermedvirkningen i tjenestene skal styrkes og at alle pasienter får hjelp til å delta i egen behandling med samvalg.
- Forebygging må bli en viktig felles oppgave for alle helsetjenestene.
- Det må lages gode digitale løsninger for kontakt med behandlere og ulike måter å gjennomføre digitale timer. Digital oppfølging må velges av pasientene selv. Bilder, undersøkelser og oppfølging for spesialisthelsetjenesten må skje i samarbeid lokalt.

2. Hvordan må sykehusene være hvis vi skal reise lenger?

- Sykehuset må bli et sted der vi kan jobbe med skole, arbeide og hvile mens vi venter på ulike avtaler. Hvilerom og tilrettelegging for pårørende er viktig.
- Sykehuskolen må styrkes for både pasienter og barn og søsken som er pårørende. Elever i videregående skole bør få bedre tilrettelegging på sykehuset og i sykehuskolen.
- Arealene i og rundt sykehusene må tilrettelegges for aktiviteter. Lekerom for de små barna og skjerma arealer for ungdom med spill, film og bøker er viktig.
- Pasientreiser er ofte svært slitsomme, tar utrolig mye tid og det koster mye penger å reise ofte til behandling. Tilrettelegging av reise må ta hensyn til å ungdommens behov for å komme fram til behandling uthvilt, slik at vi ikke bruker opp alle kreftene på reising.
- Det må være mulig å kjøpe ordentlig mat hele dagen, ikke bare sjokolade fra maskiner.

4. Hva vil vi ha på sykehusene?

- Vi vil at alle de tjenestene vi må ha kontakt med, kan ha kontor på sykehusene. Det vil gjøre det lettere å lage bedre og mer sammenhengende tjenester for oss.
- Vi ønsker NAV-kontor på sykehuset, hjelpemiddelsentral med mulighet for utprøving av hjelpemidler og Pasientreisekontor der det går an å få hjelp.
- Tjenester som legevakt, fastleger, helsestasjon, hjemmetjenester og sykehjem bør være på sykehuset for å bidra til at pasienter faktisk får et sammenhengende pasientforløp.

Medlemmene av ungdomsrådene fikk en omvisning i Nordlandssykehuset. Her på helikopterdekket.

10 råd fra ungdom i omstillingsprosesser

1. Beskriv oppgaver og mandat så alle kan forstå hva som skal skje.
2. Inkluder ungdomsråd og ungdomsmedvirkere i arbeidsgrupper tidlig i prosessen. Vi må være med der beslutninger tas.
3. Vi skal alltid være minst to brukerrepresentanter.
4. Vi må få god og forståelig informasjon, og gjerne forberedende møter bare med oss.
5. Vi må være godt involvert og trenger en kontaktperson.
6. Skriv forståelig, lag ordlister med forklaringer og ikke bruk forkortelser.
7. Vår mening må bety noe og vi må få tilbakemelding om hva dere gjør med innspillene våre!
8. Gi oss mulighet til å bidra med innspill på mange ulike måter.
9. Ta hensyn til våre individuelle behov, og respekter tiden vår.
10. Alle rapporter og utredninger må ha sammendrag for ungdom.

Vi har også prøvd å finne ut hvordan vi forstår noen av de ordene og begrepene som brukes mye i denne prosessen, og laget en liten ordliste som kanskje er nyttig for flere:

ORDLISTE

- **Funksjon:** Et ord fra matematikktimene, men her betyr det hvordan noe virker eller måten noe virker på. Det er også noe man gjør.
- **Funksjons- og oppgavefordeling:** Hvordan og hvem som skal gjøre noe.
- **Elektive funksjoner:** Ting som skal gjøres, og som man kan planlegge hvor og hvordan de skal gjøres
- **Akutte funksjoner:** Ting som må gjøres med en gang og som ikke kan planlegges
- **Diagnostiske funksjoner:** Ting man gjør for å finne ut hvordan pasienten har det eller hva som er galt, som blodprøver og røntgen.
- **Oppgaveglidning:** Har ingenting med å gli mens man gjør noe. Betyr at det endres hvem som skal gjøre ulike oppgaver, f.eks. fra sykepleier til fagarbeider.

7 Organisering og administrasjon

Ungdomsrådet har administrativ forankring i Barne- og ungdomsklinikken (BUK) i klinikkjefens stab.

Budsjett og driftsansvar ligger til klinikkjef i BUK, og klinikkrådgiver har hatt en koordinatorfunksjon for rådet før det ble ansatt en ny koordinator i juni 2023.

Ny koordinator for ungdomsrådet innehar en 40% stilling fom juni 2023

8 Økonomi 2023

	Art	Art (T)	Koststed	Prosjekt	Prosjekt (T)	Beløp
1	5000	Fast lønn (faste ansatte)	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	77 540,54
2	5094	Påløpte feriepenger fast lønn	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	9 304,82
3	5099	Periodisering lønn	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	-14 519,04
4	5390	Annen oppgpl. og agapl. godtgjørelse - Lønssystem	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	78 801,00
5	5400	Arbeidsgiveravgift - lønn	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	18 114,82
6	5403	Arbeidsgiveravgift av feriepenger	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	735,07
7	5408	Arbeidsgiveravgift av pensjon	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	1 143,52
8	5410	Pensjonskostnad	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	14 474,91
9	5990	Annen personalkostnad	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	16 972,80
10	6860	Servering v/møter	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	1 853,37
11	7148	Reisekostnader utenom reiseregningssystemet - innleie	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	-1 163,68
12	7149	Reisekostnader utenom reiseregningssystemet	170000	17109	Ungdomsrådet BUK (170000)	29 301,32
Σ						232 559,45

8 Avslutning og planer for 2024

Til tross for et utfordrende halvår med lite møtevirksomhet så er det godt å se at aktiviteten i ungdomsrådet har tatt seg kraftig opp etter ny koordinator kom på plass i juni. Selv om rådet ved utgangen av 2023 besto av 7 personer var det godt å se at vi kunne hente inn ett par engasjerte fra ressursbanken til ungdomsrådet. Noe som gjorde det enklere å kunne gjennomføre møter, samt delta i ulike råd og utvalg.

Av årsmeldingen for 2023 kan vi oppsummere – Til tross for et utfordrende første halvdel av 2023 så kom ungdomsrådet ut av året med et stort engasjement i både ungdomsrådsmøter, men også i eksterne råd og utvalgsmøter. Ungdomsrådets arbeid den siste halvdel av året har vært mye preget av omstillingen i Helse

Nord, men til tross for at det er en omfattende sak får mener ungdomsrådet at de blir godt involvert og hørt i prosessen.

Ungdomsrådets høydepunkt var nok uten tvil helgesamlingen i Bodø der man fikk utveksle erfaringer med andre ungdommer på tvers av helseforetakene i nord. Noe som resulterte i et nært og fruktbart samarbeid mellom samtlige ungdomsråd i Helse Nord og gode råd til Helse Nord i omstillingen de står i.

Avslutningsvis vil ungdomsrådet takke for alle henvendelser vi har fått for året 2023 og ser frem til enda mer aktivitet i 2024. Allerede nå planlegges det for å rekruttere å fylle opp de 4 ledige plassene i rådet. Det er en spennende fremtid i vente!